

Warszawa, dnia 22 lipca 2016 r.

Poz. 1086

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 18 lipca 2016 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości
spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych**

Na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. d ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. poz. 880 oraz z 2015 r. poz. 1832) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 2:
 - a) uchyla się pkt 10,
 - b) po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) dzień sprawozdawczy – dzień bilansowy oraz dzień, na który kasa sporządza na podstawie ksiąg rachunkowych sprawozdania na podstawie odrębnych przepisów;”,
 - c) pkt 24–26 otrzymują brzmienie:
 - „24) należności z prawdopodobieństwem wystąpienia nieściągalności – należności:
 - a) w przypadku których opóźnienie w spłacie co najmniej jednej raty kapitału lub odsetek o wartości przekraczającej 200 zł lub co najmniej trzech rat o łącznej wartości nieprzekraczającej 200 zł przekracza trzy miesiące i nie przekracza sześciu miesięcy oraz
 - b) od dłużników innych niż osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej lub nieprowadząca gospodarstwa rolnego lub dłużników posiadających należności ze spłatą balonową – których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty zobowiązań, w szczególności gdy ponoszone przez jednostkę prowadzącą księgi rachunkowe straty nie przekraczają 20% aktywów netto tej jednostki;
 - 25) należności o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności – należności:
 - a) w przypadku których opóźnienie w spłacie co najmniej jednej raty kapitału lub odsetek o wartości przekraczającej 200 zł lub co najmniej trzech rat o łącznej wartości nieprzekraczającej 200 zł przekracza sześć miesięcy i nie przekracza dwunastu miesięcy oraz
 - b) od dłużników innych niż osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej lub nieprowadząca gospodarstwa rolnego lub dłużników posiadających należności ze spłatą balonową – których sytuacja ekonomiczno-finansowa uległa znacznemu pogorszeniu, w szczególności gdy straty ponoszone przez jednostkę prowadzącą księgi rachunkowe przekraczają 20% aktywów netto tej jednostki lub aktywa netto tej jednostki są ujemne, lub występują zaległości w regulowaniu zobowiązań podatkowych lub zobowiązań z tytułu ubezpieczeń społecznych;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 1900).

- 26) należności nieściągalne – należności:
- w przypadku których termin spłaty co najmniej jednej raty kapitału lub odsetek o wartości przekraczającej 200 zł lub co najmniej trzech rat o łącznej wartości nieprzekraczającej 200 zł został przekroczony powyżej dwunastu miesięcy,
 - od dłużników innych niż osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej lub nieprowadząca gospodarstwa rolnego lub dłużników posiadających należności ze spłatą balonową – których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalnie uniemożliwiający spłacenie długu,
 - od dłużników, w stosunku do których ogłoszono upadłość lub w stosunku do których nastąpiło otwarcie likwidacji, z wyjątkiem sytuacji, gdy likwidacja następuje na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji,
 - od dłużników, przeciwko którym kasa złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
 - od dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony,
 - kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
 - w przypadku których na dzień wyceny brak jest wiarygodnych informacji o dokonywanych spłatach należności, w tym przeniesionych kredytów i pożyczek oraz innych należności;”,
- d) w pkt 27 lit. a otrzymuje brzmienie:
- „a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika, polegające na utracie zdolności kredytowej lub istotnym obniżeniu wskaźników płynności, powodujące powstanie zagrożenia kontynuacji działalności lub ponoszenie strat powyżej 20% aktywów netto;”,
- e) pkt 30 otrzymuje brzmienie:
- „30) wartość nominalna – kwotę należności lub zobowiązania, oznaczającą wysokość kwoty kapitału (łącznie z odsetkami skapitalizowanymi) na dzień sprawozdawczy; w przypadku dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązań pozabilansowych kwota ta określa sumę, jaka będzie płatna w momencie zapłaty;”,
- f) w pkt 33 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 34 i 35 w brzmieniu:
- „34) terminowa obsługa zadłużenia – obsługę kredytu lub pożyczki zgodnie z postanowieniami umowy kredytu lub pożyczki, a także obsługę kredytu lub pożyczki, jeżeli opóźnienie w spłacie całości lub części należnej raty kapitałowej lub zapłacie odsetek nie przekracza okresu jednego miesiąca lub kwoty 200 zł w przypadku opóźnienia przekraczającego jeden miesiąc i nieprzekraczającego trzech miesięcy;
- 35) należność ze spłatą balonową – kredyt albo pożyczkę, w przypadku której spłata kapitału następuje co do zasady pod koniec okresu, na jaki została zawarta umowa kredytu albo pożyczki, w jednej lub kilku ratach znacznie wyższych niż pozostałe raty, przede wszystkim odsetkowe, spłacane przez większość okresu, na jaki została zawarta umowa kredytu albo pożyczki.”;
- 2) w § 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Zdarzenia wpływające na spełnienie norm wynikających z ustawy o kasach, ustawy o usługach płatniczych oraz niniejszego rozporządzenia są zapisywane w księgach rachunkowych w każdym dniu operacyjnym i odnoszone do okresów sprawozdawczych, których te zdarzenia dotyczą.”;
- 3) w § 6 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Kasy wystawiają dowody zastępcze dla udokumentowania operacji, dla których wymagane są zewnętrzne dowody źródłowe, jeżeli jest to niezbędne dla kompletności zapisów w księgach rachunkowych, realności wykazywania aktywów i pasywów oraz wyniku finansowego, a dowód zewnętrzny nie wpłynął w czasie umożliwiającym sporządzenie w terminie sprawozdania za dany okres sprawozdawczy.”;
- 4) w § 11 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
- „1a. Inwentaryzację nieruchomości zaliczonych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie, przeprowadza się co najmniej raz w ciągu 4 lat.
- 1b. Termin inwentaryzacji środków płatniczych, walut obcych, dewiz i papierów wartościowych uznaje się za zachowany, jeżeli inwentaryzację rozpoczęto na 10 dni przed końcem roku obrotowego i zakończono do 5 dnia następującego roku obrotowego.”;
- 5) w § 21 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Kasa, wyceniając aktywa i pasywa na dzień sprawozdawczy zgodnie z ustawą, stosuje następujące zasady szczególne, z uwzględnieniem § 23:”;

6) w § 23:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2e w brzmieniu:

„2a. Jeżeli kasa posiada więcej niż jedną należność wobec jednego dłużnika, wszystkie należności wobec tego dłużnika podlegają obowiązkowi przekwalifikowania do występującej dla danego dłużnika kategorii o najwyższym stopniu ryzyka, spośród określonych w § 2 pkt 23–26.

2b. Należności z tytułu pożyczek i kredytów klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do pożyczek i kredytów, udzielonych osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, z wyłączeniem należności ze spłatą balonową;
- 2) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w odniesieniu do innych niż objęte pkt 1 należności z tytułu pożyczek i kredytów.

2c. Kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika stosuje się co najmniej raz na rok – na koniec dowolnego kwartału, w przypadku należności z tytułu pożyczek i kredytów spełniających łącznie następujące warunki:

- 1) należność jest zaklasyfikowana do kategorii regularne;
- 2) kwota należności łącznie z innymi należnościami tego podmiotu wobec kasy nie przekracza kwoty 500 000 zł;
- 3) kwota należności łącznie z innymi należnościami tego podmiotu wobec kasy nie przekracza 10% funduszy własnych kasy.

2d. W przypadku należności z tytułu pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązanie solidarne osób trzecich, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tej z nich, której sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najlepsza.

2e. Przeglądów i klasyfikacji należności dokonuje się co najmniej raz na koniec każdego kwartału, z zastrzeżeniem ust. 2c.”

b) w ust. 4:

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) gwarancji lub poręczenia jednostki, w tym również osoby fizycznej, o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, innej niż jednostki określone w pkt 1–6 – do wysokości nieprzekraczającej 50% wartości pierwotnie zabezpieczonej kwoty, a jeżeli ta jednostka prowadzi księgi rachunkowe – również do wysokości 15% aktywów netto tej jednostki, pod warunkiem że łączna wartość udzielonych poręczeń i gwarancji w stosunku do kasy nie przekracza 50% aktywów netto tej jednostki; w przypadku jednostki, która nie prowadzi ksiąg rachunkowych, jej sytuację ekonomiczno-finansową ustala się na podstawie obsługi jej zobowiązań, w tym zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji lub innych informacji wskazujących na fakt, że sytuacja ekonomiczno-finansowa gwaranta lub poręczyciela nie budzi obaw;”

– w pkt 11 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– do wysokości nie wyższej niż wpis wartości hipoteki ustanowionej na rzecz kasy do księgi wieczystej oraz nie wyższej niż 50% wartości ustalonej na podstawie wyceny rzeczoznawcy pomniejszonej o ujawnione w księdze wieczystej lub inne znane kasie obciążenia mające pierwszeństwo przed hipoteką ustanowioną na rzecz kasy, jeżeli nie uwzględnia tego wycena rzeczoznawcy;”

c) w ust. 11 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy terminowej obsługi zadłużenia – w przypadku należności od osób fizycznych;
- 2) po odzyskaniu przez dłużnika zdolności kredytowej, jednak nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy terminowej obsługi zadłużenia – w przypadku pozostałych należności.”

d) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. W przypadku należności, w której nie następuje terminowa obsługa zadłużenia, w stosunku do której zostały zmienione terminy (harmonogram) spłaty, bieżące opóźnienie w spłacie należności liczy się dla celów zaklasyfikowania do kategorii określonych w § 2 pkt 23–26 według zmienionych terminów (zmienionego harmonogramu) spłaty, pod warunkiem że zmiana ta została dokonana po raz pierwszy. W przypadku kolejnych

zmian terminów (harmonogramu) spłaty opóźnienie w spłacie należności liczy się według terminów (harmonogramu) spłaty ustalonych w pierwszej zmianie.”,

e) po ust. 12 dodaje się ust. 12a w brzmieniu:

„12a. W przypadku należności obsługiwanej przez następcę prawnego dłużnika, w stosunku do której zostały zmienione terminy (harmonogram) spłaty, bieżące opóźnienie w spłacie należności liczy się dla celów zaklasyfikowania do kategorii określonych w § 2 pkt 23–26 według zmienionych terminów (zmienionego harmonogramu) spłaty, z uwzględnieniem kategorii ryzyka ustalonej na moment zmiany harmonogramu i na podstawie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej następcy prawnego dłużnika.”;

7) w § 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z częstotliwością określoną w polityce rachunkowości stosowanej przez kasę, nie rzadziej niż raz na pół roku – na dzień kończący I półrocze oraz rok obrotowy, kasa ocenia, czy nie wystąpiły dowody trwałej utraty wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży.”;

8) w § 25 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Aktywa i pasywa oraz zobowiązania pozabilansowe wyrażone w walutach obcych wykazuje się w walucie polskiej po przeliczeniu według kursu średniego ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na dzień sprawozdawczy.”.

§ 2. Do aktywów finansowych nabytych lub powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie stosuje się zakazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, jeżeli ich sprzedaż, przekazanie lub wykonanie opcji sprzedaży przed terminem wymagalności, lub przeniesienie ich do innej kategorii, nastąpiły przed tym dniem.

§ 3. W przypadku zmiany terminu (harmonogramu) spłaty należności, o której mowa w § 23 ust. 12 rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, opóźnienie w spłacie, w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r., można liczyć według terminów (harmonogramu) spłaty ustalonych według drugiej zmiany, jeżeli pierwsza zmiana terminów (harmonogramu) została dokonana przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz jeżeli druga zmiana terminów (harmonogramu) została dokonana po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. W przypadku kolejnych zmian terminów (harmonogramów) spłaty, opóźnienie w spłacie należności liczy się według terminów (harmonogramu) spłaty ustalonych w drugiej zmianie.

§ 4. 1. Przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się od 1 stycznia 2017 r.

2. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą stosować przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się od 1 stycznia 2016 r.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Minister Finansów: *P. Szalamacha*